

عنوان مقاله:

بررسی پراکنده رویی و ظرفیت های توسعه درونی شهر سقز

محل انتشار:

فصلنامه نگرش های نو در جغرافیای انسانی، دوره 7، شماره 3 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

محمد سلیمانی - دانشیار جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه خوارزمی تهران

سیمین تولایی - استاد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه خوارزمی

احمد زنگانه - استادیار جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه خوارزمی

مظهر احمدی - دانش آموخته کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه خوارزمی تهران

خلاصه مقاله:

چکیده رشد سریع و گسترش افقی شهرها در ایران شاید شدیدتر از بسیاری از کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه باشد چراکه این فرایند اکثر شهرهای تاریخی ایران را از ساختار یکپارچه شهری محروم و آن ها را در برابر مشکلات خاصی برای توسعه متعادل و متوازن قرار داده است. علاوه بر این، بسیاری از اراضی، کاربری ها و بافت های قدیمی و فرسوده به صورت دایر و بایر در داخل شهرها در کشاکش این توسعه غیراصولی و شتاب زده، از جریان عمران و توسعه صحیح شهری بازمانده و اکنون به عنوان بافت های مسئله دار شهری مطرح هستند. هدف انجام این تحقیق «تحلیل الگوی گسترش فضایی - کالبدی شهر سقز و شناخت ظرفیت ها و توان های موجود و نهفته این شهر بویژه، در عرصه بافت های فرسوده در راستای توسعه درونی شهر» است. تحقیق حاضر به طور غالب با یک دید شناختی - اکتشافی در چهارچوبی توصیفی - تحلیلی انجام شده است. داده های مورد نیاز به دو صورت اسنادی - کتابخانه ای و میدانی جمع آوری شده است. اسناد و طرح های توسعه شهری مهم - ترین منبع داده ها و اطلاعات بوده است. از نرم افزارهای Google Earth و Global Mapper برای تدقیق موقعیت و تعیین مساحت پهنه های توسعه درونی و Arc GIS برای بررسی الگوی رشد شهری و همپوشانی لایه های مرکز آمار با نقشه بافت های فرسوده شهر سقز و تهیه سایر نقشه ها استفاده شده است. روند توسعه فیزیکی شهر سقز از سال ۱۳۳۵ تاکنون نشان از توسعه فیزیکی ناموزون، پراکنده و بدون توجه لازم به معیارهای شهرسازی و زیست محیطی دارد. نتایج مدل های به کار برده شده (ضریب موران، مدل هلدرن و انتروپی شانون) گواه بر این مساله دارد. نتایج این تحقیق نشان داد که شهر سقز دارای ظرفیت های قابل توجهی برای توسعه از درون است به طوری که اراضی قهوه ای مساحتی حدود ۵۴۵ هکتار و بافت های فرسوده شهری (مرکزی، میانی و حاشیه ای) حدود ۲۷۴ هکتار از محدوده شهر را به خود اختصاص داده اند. بدین ترتیب اراضی قهوه ای حدود ۴۳۶۳۲ نفر و بافت های فرسوده شهری حدود ۴۳۵۵۵ نفر ظرفیت اسکان و پذیرش جمعیت را مازاد بر جمعیت کنونی خود دارند. روشن است این وضع می تواند توسعه عمومی شهر را تا سال ۱۴۲۵ هدایت و در عرصه های کنونی شهر جذب نماید.

کلمات کلیدی:

واژه گان کلیدی: پراکنده رویی شهر، رشد هوشمند، توسعه درونی، بافت های فرسوده شهری، اراضی قهوه ای، شهر سقز

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1794094>

